

Häggsjöns Varjehanda

Årgång 19 Nummer 18

Häggsjöns Intresse- och Fiskevårdsförening

Juni 2016

Medarbetare i detta nummer:

- Bibie Cronwall
- Göte Dahlin
- Nils-Erik Westerholm
- Barbro Westerholm
- Birgit Forsén
- Inga-Lisa Skoglund

I det här numret:

Kallelse till årsmöte, dag- ordning o verksamhets- berättelse	2
Storholmen	3 9 10
Rapport från fattigstugan	4 5
Det började sommaren 2006	6 7
Det blir bättre och bättre dag	8 10
Vårsta trädgård	11 12 13
Vi blir fler och fler...	1 5 7
Kalendarium Mat- o Baksidan Häggsjöloppan	14

På några år har invånarantalet ökat stadigt, och Häggsjö är nu den by som har den största ökningen i Häggsdånger. Och förutom att vi är glada för att inga hus står tomma, är det extra roligt att vi har så många barn. För närvarande finns fyra barn under fem år och ytterligare ett barn är enligt ryktet på väg. Så många barn har inte funnits i byn samtidigt på många många år.

Vad är det som gör att Häggsjö är attraktivt att bo i? Jag har frågat några av våra nya grannar, och det som samtliga framhåller är läget. Läs på sidan fem vad de tycker om att bo i Häggsjö

Fattigstugan invigd

Den 26 juli invigdes fattigstugan i hällande regn.

Ändå kom tjugotvå personer och trivdes, fikade och lyssnade på Nils-Eriks berättelse om de fyra män som bott där.

Häggsjöborna underhöll Sommaren 2015 var nog den roligaste delen i upprustningen av fattigstugan, när vi kunde börja städa och inreda.

På sidan fyra kan du läsa mer om vad som gjordes förra sommaren.

Chefredaktören/utgivaren har ordet

I år var det glädjande lätt att fylla tidningen med innehåll. Men jag vill ändå uppmana alla er som ännu inte lämnat något bidrag till tidningen eller ni som sett era bidrag publice-
rade, att skriva något. Det är ni läsare som bestämmer innehållet. Och jag tror att ni alla har något som vi skulle uppskatta att läsa om.

Det är så roligt att vi bara blir fler och fler permanentboende i Häggsjö. Några av de som flyttat hit de senaste åren ger en inblick i var de bor och vilka de är.

Fattigstugeprojektet har kommit så långt att vi har invigt stugan och kan börja nyttja den för samman-
komster, vilket är otroligt roligt. Läs

om förra sommarens jobb inför invig-
ning. Nu är det "bara resten kvar"
som man säger. Vi fortsätter att
komplettera med tidstypiska detaljer
och att fixa med utemiljön.

Hamtjans och Götes historia om hur
de skaffade sin sommarstuga visar
att slump och tillfälligheter är vik-
tiga faktorer. De har under de år de
haft stugan förvandlat den från en
inväxt övergiven stuga till en stuga
med fantastisk sjöutsikt och vacker
trädgård.

Vår trogne skribent Nils-Erik har
den här gången ett annorlunda bi-
drag, ett inlägg i miljödebatten. Han
har skrivit inlägget med distans,
men blev ganska förnöjd när han av

en händelse råkade höra ett radio-
program om havsströmmarnas bety-
delse för förändringar i klimatet.

Bibies bidrag som handlar om
Vårsta trädgård är en intressant läs-
ning som inte direkt handlar om nå-
got inom Häggsjö, men handlar i
stort om vilket välbefinnande odling
och vistelse i en trädgård ger. Och
det välbefinnandet kan vi nog alla
känna av i våra täppor och trädgårdar.
En del goda råd om läkedomsväxter
får vi också läsa om.

Storholmen har alltid betytt mycket
för mig, och i mitt bidrag vill jag ge
en liten historik
Jag önskar alla en riktigt bra som-
mar /Barbro

Kallelse till årsmöte den 10 juli 2016 kl. 14:00 hos Barbro o Kurt Packa picknickkorgen och ta med något att sitta på

Förslag till dagordning för Häggsjöns Interesse- och Fiskevårdsförenings årsmöte den 10/7 2016

1. Mötets öppnande
2. Godkännande av kallelsen
3. Godkännande av dagordningen
4. Val av mötesordförande, sekreterare samt 2 justeringsmän
5. Verksamhetsberättelse
6. Revisionsberättelse
7. Ansvarsfrihet för det gångna året
8. Val av 2 styrelseledamöter för en tid av två år där Kjell-Erik Näslund, Mia Karlsström och Edor Olofsson står i tur att avgå
9. Val av 2 styrelsesuppleanter för en tid av 1 år, där Bjarne Kirsebom och Åke Westin står i tur att avgå
10. Val av utgivare av Häggsjöns varjehanda för en tid av 1 år där Barbro Westerholm står i tur att avgå
11. Val av revisorer för en tid av 1 år, där Margareta Wicander och Ragnar Westerlund står i tur att avgå
12. Val av festkommitté för en tid av 1 år, där Mia Karlström står i tur att avgå
13. Val av 2 ledamöter till valberedning för en tid av 1 år, där Anders Lindqvist och Gunnar Forsén står i tur att avgå
14. Övriga frågor
15. Mötets avslutande

Välkomna /Barbro Westerholm

Verksamhetsberättelse 2015

Styrelsens sammansättning under året har varit:

Ordf.: Barbro Westerholm

Vice ordf: Kjell-Erik Näslund

Sekr: Mia Karlström

Kassör: Kurt Eriksson

Ledam: Edor Olofsson,

Suppl: Bjarne Kirsebom och Åke Westin

Revisorer: Margareta Wicander och Ragnar Westerlund

Festkom: Mia Karlström

Åttiotre hushåll var medlemmar i föreningen under verksamhetsåret 2015. Vi har fortfarande ett stort antal stödmedlemmar. Under året har vi fått sex nya permanentboende.

Föreningen har haft fyra protokollförda möten
Partytältet har använts både vid föreningens surströmmingsfest och av ett antal medlemmar.

Vårt byaprojekt med upprustningen av fattigstugan hade en form av milstolpe då vi hade invigning den 26 juli. Fram till detta datum pågick ett intensivt ideellt arbete både ute och inne. Projektet har hittills rullat på fantastiskt bra, och många har bidragit med arbete, inventarier, växter och kunskap. För renovering av taket som varit svårt att få tät, har föreningen sökt ett bidrag för upprustning av kulturbyggnader hos Länsstyrelsen.

Några av föreningens medlemmar gjorde en insats för att rasera bävrarnas dammbyggen i Häggsjöviken, då sjön mitt i sommaren hade ett vattenstånd som var två decimeter högre än normalt. Bävrarna var envisa, men efter några ytterligare insatser gav de upp sitt bygge.

Föreningens önskan om att ha årsmötet i Häggsjöviken fortsätter med nya förhandlingar med Häggsjövikens samfällighet. Det blev en välbesökt surströmmingsfest även 2015 på många medlemmars önskan.

Sjutton årgångar av Häggsjöns Varjehanda är sammanställda till en "bok", och finns på bibliotekets Ångermanlandsrum samt är sökbar i den nationella bibliotekskatalogen. Samtliga handlingar till årsmötet hittar du på <http://www.haggsjo.qrt.se> under Protokoll

Välkommen till årsmötet och ta chansen att vara med och påverka föreningens verksamhet. Det är du som medlem som avgör vilken verksamhet vi ska ha.

Barbro Westerholm

Storholmen

Storholmen är den största holmen i sjön och den har under åren nyttjats både för arbete och rekreation. Fram till sekelskiftet 1800/1900 finns endast uppgifter om holmen att hämta i dokument om de skiftesreformer som genomförts. Vid Storskiftet 1786 som holmen ut som nedan De ljusa partierna är

”slotter och intagor” och mörka partier är ”skogsbackar”

Vi storskiftet 1851 har hela Storholmen betecknats som ”äng”

Min farmor som var född här berättade att det fanns ett fårhus på holmen, och att man skeppade över få-

ren så fort det började bli grönt och sen fick de vara där hela sommaren. De odlade även potatis på holmen, då jorden ansågs speciellt bra där. Jag kommer ihåg att min farmor långt upp i åldern skulle ut till holmen på våren för att hämta jord att sätta om blommorna i.

När man forslade djur och redskap och det som skördats, hade man en flotte och roddbåtar. Holmen har också använts som semestervistelse för de hästar i byn som inte behövdes i arbete under sommaren. Hästarna fick då simma över, ibland med en ledarbåt, ibland genom att någon simmade med ledarhästen.

Mest har nog Storholmen

varit en plats för rekreation. En kombination av nöje och nytta är den otroliga liljekonvaljplockning

som skedde på försommaren fram till 1960-talet. Fram till dess var det ovanligt med liljekonvalj, medan hela Storholmen översållades av konvaljer. Där plockade torgmadamer för att sälja på torget och barnen i byn plockade för att få en liten inkomst. Hade man besök på försommaren ingick alltid en tur till Storholmen för att plocka konvaljer. Idag när det finns konvaljer precis överallt kan man inte förstå vilken dragningskraft holmen hade. Över hela holmen gick upptrampade stigar efter plockare.

Varje sommar samlades de

som bodde i byn för en picknick där alla bidrog och med mat och dryck för ett välkommet avbrott från det intensiva arbetet som jordbruk innebar under sommaren. Min farmor och farfar och pappa och hans syster uppskattade de här sammankomsterna. Då fanns också många barn och ungdomar i byn, så

(Forts. på sidan 9)

Rapport från "Fattigstugan" sommaren 2015

Den tredje sommaren av vårt upprustningsprojekt var nog den roligaste. Alla som renoverat/reparerat något vet ju att underarbetet är nödvändigt men inte det roligaste.

I stugan var nu det mesta gjort av renoveringen. Taket som vi bytt ut till hälften var kvar att måla. Den ursprungliga bruna färgen som vi tänkte behålla, gick inte att identifiera ens med hjälp av proffs på färghandeln, så att fylla på med liknande färg var inte att tänka på. Man sade till och med att den kanske inte skulle gå att måla över. Vi chansade och målade taket vitt, och det gjorde det lilla rummet ljusare. Hål i tapeten lagades med hjälp av en liten tapetbit som fanns kvar. Spisen svärtdades och de gamla tidningarna som Birgit tagit till vara och strukit, sattes upp som tapet i farstun. Där kan man nu stå länge och begrundna annonser på märkliga saker och artiklar från tiden för första världskriget

Taket som vi jobbat med varje sommar att få riktigt tätt har varit ett svårt kapitel. Men har vi "tur" kanske detta kommer att lösa sig. Birgit lyssnade av en händelse på radio när en person från Länsstyrelsen berättade om ett bidrag som går att söka till kulturbyggnader. Vi kommer

nu att skicka in en ansökan om medel till att professionellt renovera taket.

May-Gun gjorde en rabatt utmed hela långsidan av stugan och satte dit gammaldags perenner, och sen fylldes rabatten

på med flera växter under hela sommaren.

Vi hade ett datum att jobba mot då vi bjudit in till invigning av fattigstugan den 26 juli. Birgit och jag körde ett sista varv med skurborste och såpa, och sedan kunde vi börja med inredningen.

Vi har fått så många saker av våra medlemmar. Av Christer Nordieng fick vi en riktig gammal kökssoffa i den hiskeliga tomatfärgen som man gillade på 1920-1930 talet. Jag hittade ett par gamla köksstolar i samma färg. Martin Westerholm skänkte oss ett durspel då han visste att en av gubbarna spelade. Av honom fick vi också en gammal brandspruta och en tavla av PO Åstrand som bodde i Häggsjö. Från Edit Näslunds dödsbo har vi fått många fina saker, som koppar, gamla foton och en fantastisk bonad som hon broderade som 7 – 8 åring. Sigvard Nordlander har skänkt

(Forts. på sidan 5)

Forts..... Rapport från fattigstugan

ett köksbord som hans mor haft, där man kan känna märken under bordsskivan efter hennes spolmaskin. I bordslådan låg till och med två broderade dukar som Sigvards mor Hilda broderat. Ingrid Olofsson har skänkt oss en riktigt stor kaffepanna som rymmer många kaffekoppar för kommande sammankomster. Birgit och jag har också plockat med oss diverse pinaler från bodar och vindar. När jag hittade en psalmbok som tillhört en av männen som bott där, blev jag riktigt glad.

sommarkvällar behöver vi lite stapelbara stolar och/eller bänkar att sitta på ute. Hör gärna av er om ni har något sådant att avvara! Plantor av gammaldags perenner tar vi också gärna emot.

Med trasmattor på golvet och alla pinaler på plats började visionen av hur vi tänkt oss fattigstugan bli verklig. Ändå är ingenting på något sätt färdigt, samlandet av genuina detaljer fortsätter.

Om vi ska kunna ha sammankomster under varma

Barbro o Birgit

Forts..... Vi blir fler och fler...

De allra senast inflyttade är Annika och Kent Jonsson, och Håkan Olsson och Inger Hultman. De flyttade hit den 1 juni efter att ha renoverat och fixat en tid innan. Med dem kommer även två hästar till byn, en pensionerad travhäst och en Westerhäst. Bli därför inte förvånade om ni ser en cowboy och en travare komma förbi.

Håkan och Inger har flyttat in på Kinnekulle, och Håkans syster Annika och Kent har flyttat in i Bert Olofssons hus, så de kan vinka till varandra tvärs över åkern. Kent säger att han efter några dagar trivs och redan känner sig hemma här

Kent Jonsson

Inger och Håkan

Jonas Lindberg med sonen Wilde 3 år bor nere vid sjön

(Forts. på sidan 7)

Det började sommaren 2006

Man borde väl börja med att presentera sig, vilket jag inte gjort tidigare tror jag. Göte Dahlin heter jag. Vi har en liten stuga nedanför Agneta Westerholm i Sjöviken. Där vistas jag, min fru Hamtjan och katten Måns.

Platsen kallas visst Kolbotten. Det är ett namn som stämmer med vad som finns i marken, eller man ska nog säga fanns för nu börjar det tunnas ut. Man hade förr kolmilor på detta ställe och hos vår granne Malmströms också.

För er som har hört att jag är från Stockholm vill jag berätta var vi bor. Vi bor i Järna ett litet samhälle 15 kilometer söder om Södertälje, och ungefär 50 kilometer söder om Stockholm. Vi har ungefär 47 mil enkel resa till stugan, så det blir några timmar bakom ratten för att nå vårt eget lilla paradiset. (6½ timmar med lastbil, med bil går det lite fortare.)

Jag har inte räknat på det men det har blivit bra många resor, fler i början än nu. Beroende på att nu har vi inte så mycket att

göra ute på vintern, träden börjar äntligen ta slut som ni kanske lagt märke till. När man tycker riktigt mycket om någonting, så känns inte resan så lång, man får tid att tänka och planera.

Jag har haft många olika arbeten på Scania, men de senaste åren har jag varit på nåt som heter forskning utveckling. Forskning är inte vad jag gör men jag arbetar med utveckling och provning av växellådor och

sånt som hör dit. Det gör att jag har möjlighet att låna lastbilar att åka till stugan bland annat. Det är lastbilar som man vill ska rulla mycket för att man provar saker i dom. Kan faktiskt vara allt möjligt, men inget som syns på utsidan. Därför far jag omkring i olika lastbilar som ibland inte ser ut som vanliga lastbilar.

I höst är det alltså 10 år sedan vi köpte stugan. (Nästa sommar firar vi 10 somrar i Sjöviken). Så hur kunde det bli en stuga så långt från vårt hem?

Det var en varm sommar om jag minns rätt. Jag var på besök hos min gamle vän Bill Lindgren i Sjöviken. Vi hade trevligt och jag träffade en del av hans grannar. En kväll blev det prat om att det fanns en stuga som man trodde var till salu.

En av de fastboende visade sig veta vem som ägde fastigheten Häggsjö 206 mellan Malmströms och Börje Melin. (Den igenväxta). Sjöberg hette han visst och bodde utanför Sundsvall. Det blev en del funderande innan jag bestämde mig för att kontakta Sjöberg. I slutet på augusti ringde jag upp och frågade om stugan var till salu, och det var den. Vi bestämde oss för att träffas och titta närmare på den. Det var väldigt speciellt, på flera sätt. För det första var det svårt att se stugan från vägen, så igenväxt var det, som ni som har varit i trakterna länge kanske minns. De här 2 bilderna är tagna med 8 års mellanrum från parkeringen. (2006 och 2014) När man körde bil hann man inte se att det fanns något där.

(Forts. på sidan 7)

Det började sommaren 2006 Forts.....

Ägaren berättade att han brukade gå med en trimmer varje sommar och köra av lite. Hm mm, Det visade sej senare att det var ungefär vad som behövdes då endast sly växte på tomten, och knappt det, men träden trivdes. Inuti stugan var det trångt, okej den var liten, men jag trodde inte det var möjligt att få in så många saker på så liten yta. Det var svårt att ta sig in i stugan och titta, så trångt var det. Det var ändå något som lockade, läget vid sjön, den lilla men charmiga stugan. Dessutom så hade jag redan träffat några grannar och Bill Lindgren och jag stötte ihop första gången för många år sedan när vi bägge bodde i Timrå.

Av någon anledning förstod jag inte då, hur mycket jobb som skulle krävas innan man blev någorlunda nöjd. Tur det, för annars är jag inte så säker på att jag satt igång projektet. Själva köpet blev lite speciellt, Säljaren hade ingen brådska med att skriva papper och göra klart. För som han sa "det är ingen annan som vill köpa det här stället". Nå till slut gjordes köpet klart en kväll i slutet av oktober. Så var man då med fritidshus, och fritidssysselsättningen var

säkrad för lång tid framåt.

Så ofta som man nu åkte upp från Järna. Vi ångrar oss inte, vi trivs så bra här i Sjövikens. Det enda tråkiga är att somrarna är lite korta, men då får vi tid att fundera och planera för vad vi vill göra mera. Idéerna verkar inte sina än i alla fall. Det är den lilla bruna stugan på bilden, mitt i skogen, som nu har

tunnats ut till några enstaka träd.

Under alla år har jag fotograferat och skrivit en stugdagbok, för minnet det kan man inte alltid lita på. Det är ibland prat om vad som hänt och när, efter att ha tittat i dagboken vet jag att vi minns saker men ofta varken tid eller händelse vart riktigt rätt. Okej, ibland ska man väl få krydda historierna lite..

Vi ses, Göte, Hamtjan och katten Måns

Vi blir fler och fler Forts.....

nedanför Gunnel Westerholm i sitt hus med det fantastiska läget. Han jobbar i Härnösand och trivs i Häggsjö och tycker att det fungerar bra så länge Wilde är

förskolebarn. Vi hoppas att han upptäcker att det går bra att bo här även med skolbarn.

För något år sedan flyttade Kimberley och Kennet Boork in i Edit Näslunds hus. Liksom för övriga nyinflyttade framhåller de läget, och de uppskattar även alla gamla detaljer i huset som kakelugnen tex. I skrivande stund målas

(Forts. på sidan 13)

Ett inlägg i miljödebatten från vår mest trogne skribent Nils-Erik, där han med både allvar och humor filosoferar om förändringar i klimatet

Det blir bättre och bättre dag för dag

Man skulle ju kunna börja med att lovprisa vintern 2016. Det är ju så här vi vill ha det. Men det är ändå många som säger att det är alldeles fel för urlärd är tiden. Fortsätter det så här kommer isbergen att smälta och skåningar och andra låglandsbor kommer att spolats ut i havet. Att isbergen till största delen är under havsytan är klart. Bara den del som utgör viktskillnaden mellan is och vatten är synlig, och sedan kan de vara hundratals meter under vattnet. Det skulle alltså inte alls ha någon stor inverkan på havsnivån om de smälter, men de har en viss förmåga att vilja skrämmas de där miljöknuttarna.

Jag har ju en alldeles för dålig skolunderbyggnad för att ge mig in i debatten. Min sexåriga skolgång var fyra år i Högsnäs "Högre Allmännas" varannandags skola och två år i Antjärns skola, och det är ju inte mycket att komma med. Lärarinnan var kommunist och hette Märta Lindberg, så kristendomsundervisningen hoppade vi över. Vi lärde oss dock en psalm, "Din klara sol går åter upp", som vi skulle sjunga på examen. Sen var det ämnet slutbehandlat.

Vi kunde därför ägna oss åt andra saker. Hon hade bland annat en fantastiskt spännande version av skapelseberättelsen. Hon påstod att för en massa år sedan kom en oformlig klump upp ur havet som efter något årtusende började behåras och likna en levande varelse. Nya varelser bildades, en del små och en del stora och blev det vi idag kallar dinosaurier. Hon förklarade hur fantastisk naturen var som gjorde att de som inte hade förutsättningar att leva vidare dog ut, och de som levde vidare utvecklades till människor.

Hon förklarade vidare olika vändor som jorden fick utstå, bland annat hur vår landsända täcktes med is, ett islager som blev så tjockt att det vi kallar Höga kusten trycktes ner så mycket att det fortfarande håller på att höja sig till sin gamla nivå.

Till sist i hennes beskrivning förklarade hon att vattnet vid ekvatorn börja bli så varmt att det bildades strömmar som letade sig mot kylan i norr, där den största strömmen är Golfströmmen. Isen försvann och med tiden blev klimatet nästan tropiskt, men normaliserade, så man kan se vilken förmåga naturen har att rätta till sig själv.

De här strömmarna har nu gjort att vi har ett klimat som är beboeligt. Men förändringar pågår även nu och går man ute i skog och mark ser man hur vatten runnit och bildat djupa dalar och hur det förgrenat sig med andra vattendrag. En del har blivit torrlagda medan andra förstärkts, och så har säkert även skett med botten av våra hav och oceaner. Man behöver bara se vad som hände för Vildhussen för att se hur snabbt naturen kan förändras. Därför tror jag att största orsaken till att klimatet tenderar att ändra sig beror på genomströmningen av våra hav.

Och jag tycker att det vilar ett löjets skimmer över beskyllningar att klimatförändringen beror på att korna fiser och att våra damer i sin ävlan att behaga oss använder hårspray av fel märke. Men aldrig hör man att de strömmar jag nämner har något att göra med förändringarna. Kan det möjligen bero på att det är svårt att använda en sådan teori i någon skatteväxling? Man kan knappast beskatta dem ens. Det går nog bättre med gamla vedpannor, gamla bilar eller kreaturens utjämning av trycket i vom och bladmage. Jag tror att vi

(Forts. på sidan 10)

Storhomen.. forts...

kamrater saknades inte.

Sedan intresseföreningens nystart 1998 har vi haft många trevliga årsmöten på Storholmen med tipspromenader i en slinga på holmen, där man nu kan se att granskogen håller på att ta över.

tersom en vedbod, ett staket runt stugan, en inmurad spis i backen ner mot sjön för matlagning och en trädgårdsmöbel i form av flugsvampar. Stugan fanns kvar

Förutom det fårhus som en gång fanns har hittills tre små stugor funnits/finns enbart till nöje.

På 1930-talet satte min pappa upp en liten stuga som stått på hans morfarsfars flotte, på den västra sidan av holmen. Stugan var pytteliten men kom att användas mycket av byns ungdomar. Där tillbringades många sommarsöndagar, och stugan fick alltef-

långt in på 1960-talet, men idag finns tyvärr endast lämningar av väggarna till stugan.

Nästa stuga på holmen byggdes av min bror Anders och hans kusin Gösta på den östra sidan av holmen. Om syftet med min pappas stuga var att skapa en samlingsplats där man kunde umgås, var syftet med den här stugan att skapa ett "riktigt" hus. Här var själva byggprojektet det viktiga. Det som Gösta tyckte mest om att göra under hela sin barndom var att snickra, och snickare blev även hans yrke. Stugan placerades i en glänta i skogen utan insyn från sjön. När bygget

började var Anders 9 år och Gösta 13 år. Första året högg de själva resvirket på holmen som fick torka till nästa sommar. Den andra sommaren satte de igång med bygget, och turligt nog inföll detta på samma gång som vårt hus renoverades utvändigt, så byggmaterial fanns att tillgå hur mycket som helst. Bygget pågick intensivt och ett gammalt falsat plåttak fick de också på plats. Det enda helt nya i stugan var ett innertak i björk som min pappa sågade till. Så kom turen till inredning. De hittade två gamla sängar i vedboden som skulle byggas om till över- och underslaf. Tyvärr var sängarna lite för långa, men det löstes så att man gjorde ett hål i väggen och pillade bort lite isolering och så fick de plats. Dörr snickrade de själva till av överblivet virke, med ett handtag som Gösta hade gjort i träslöjden. En eldstad ville de också ha, och på moped (ingen av dem var 15 år!) for de till en övergiven

(Forts. på sidan 10)

Storholmen Forts.....

stuga som använts för ombyte innan hockeymatcher och hämtade en liten plåtkamin. Resten av inredningen hämtade de i pappas gamla stuga så då höll på att förfalla.

Under byggtiden gjorde de en eldstad utanför huset och där gjorde de varma mackor av limpa och ost. Någon gång halstrades även en abborre som de metat upp.

När bygget var klart tillbringade killarna en hel del tid i stugan och sov ofta över där. Men tider och intressen förändrades och min kusin uppnådde ålder för att lagligt få köra moped,

och med det kom annat att intressera honom.

Stugan användes allt mer sällan, men glädjen av byggprojektet finns alltid kvar. Idag har en av stormarna på senare tid fällt ett träd över stugan, och tidens tand har även gått hårt åt detta lilla bygge.

Runt 1975 timrade min pappa upp en stuga hemma på gården som idag är ett litet gårdsmuseum. Då timmer och intresse fanns började han även timra en stuga till Storholmen. Den placerades en bit upp från det som alltid kallats "Hällan" Den stugan finns

kvar och cirkeln är sluten vad gäller inventarier. Det som pappa snickrade till sin första lilla stuga och som sedan varit i killarnas stuga, finns nu i timmerstugan. Stugan har tyvärr utsatts för en del bus, och min förhoppning är att den ska få vara intakt och till glädje för de som besöker Storholmen

Barbro W

Det blir bara bättre...Forts.....

kan vara ganska lugna, naturen har en fenomenal förmåga att fixa sina problem själv.

Ett större problem är väl all plast som samlas i världshaven! Fortsätter plaståldern ytterligare många år blir det stora problem. Men det löser sig nog också en vacker dag. Man kan kanske läsa på någon löpsedel att en plastätande organism hittats, eller att man hittat ett sätt att använda plastavfallet, och det ses som en stor resurs.

Jag vill be alla förståsigpåare och miljöpartister om ursäkt för att jag berör heliga ämnen och trampat på många tår, och jag är väl medveten om att jag kan mindre än en femteklassare, så jag borde välja lite enklare ämnen. Men det var ju så här fröken sade, och så var det så bra med det.

NEW

Vis- och allsångskväll med Häggsjöborna i fattigstugan

14 juli 18.00

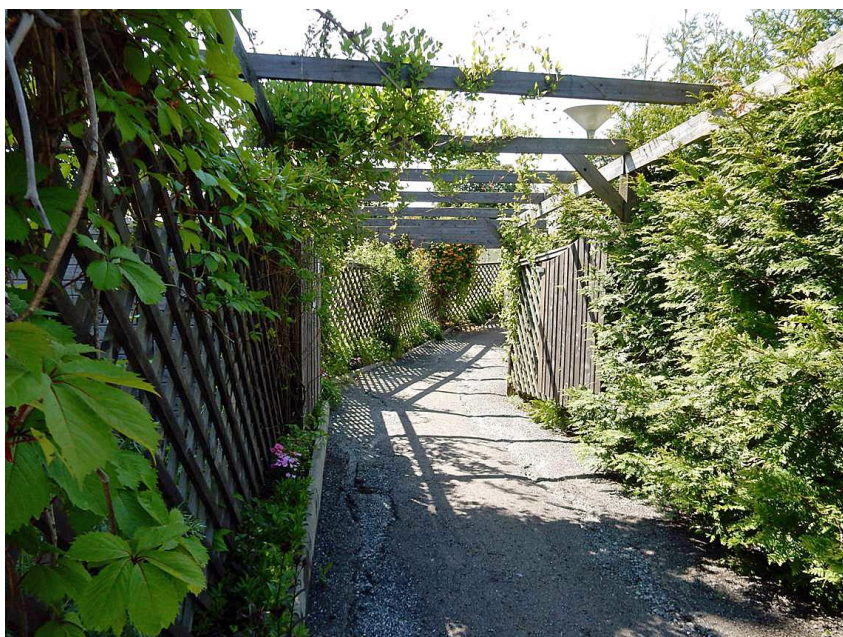
Kaffeservering, ta med något att sitta på

(Vid regn inställt)

Vårsta trädgård med klostertema för inspiration, kunskap och förnyelse.

Det var med stor glädje som jag återsåg Vårsta trädgård förra sommaren. Mitt första besök var sommaren 2009 när projektet var i sin linda. På några år har trädgården vuxit till en imponerande anläggning med ledorden lärande, närande, läkande och helande.

Såväl trädgårds-plan som rehabiliterings filosofi är inspirerad av medeltida kloster och deras trädgårdar.

Den nutida trädgården är också ett utomhus klassrum där man kan bli inspirerad att odla för de egna bordets njutning och ögats fröjd. Vårsta trädgårds hemsida innehåller värdefull och intressant information (inklusive öppettider) som jag har använt mig av i mina funderingar. Trädgårdsmästaren, Maria

Näslund, var en kunnig och inspirerande guide under rundvandringen med min fotograf Diane Beatty. Redan "de gamla grekerna" förespråkade ett sunt liv med frisk luft.

Benediktinernas regel att bedja och arbeta och läsa, *ora et labora et lege*, präglade mycket av medeltidens klosterliv. Vår St. Birgitta rådde att "vandra ut och andas frisk luft". Betydelsen av hälsosam kost och fysisk aktivitet har åter blivit en

fortsätter att meditativt rensa ogräs. Forskning har visat att snälla bakterier i jorden har samma effekt på hjärnan som antidepressiva droger i det att *Mycobacterium vaccae* stimulerar hjärnans produktion av serotonin. Låga serotoninvärden leder till ångslan, depression och olika tvångsföreställningar. Och vi alla känner till den uppfriskande doften som följer ett efterlängtat regn. Regndropparna frigör en aerosol av plantolja och en bakterieprodukt som vi behagfullt och leende drar in genom näsan.

Den klassiska klosterträdgården var utformad med planritningen för klostret i St. Gallen i Schweiz som bas. Oftast var de muromgärdade och bäddarna var inramade av låga häckar. Viktigast av allt, de hade fyrkantiga bäddar åtskilda av gångar som bildade ett kors med en fontän eller liten

rörelse. Många odlar egna grönsaker i täppan, i krukor på balkongen, på halmbalar, ja även potatis i platsäckar som mamma gjorde i Häggsjö. Trädgårdsarbete ger god kroppsövning och stimulerar sinnet till frid och ro säger vi lyckligt och

(Forts. på sidan 12)

Fortsä Vårsta trädgård

rosplantering i mitten. Bäddarna var inrättade för speciella ändamål: klostergård, kål och köksträdgård, örtagård och trädgård (kyrkogård). Ofta fanns en fiskdamm hönsgård och kanske kaniner—klostren skulle ju vara självförsörjande.

Vårstaplanen bygger också på olika rum, fyra namngivna efter pionjärer i trädgårdskonst, användandet av nyttoväxter, kryddväxter och medicinal växter: Peder Månson, Walafrid Strabo, Syster Bothilda och Hildegard af Bingen. Hildegard beskrivs som en hälsoprofet och syns ha varit en renässanskvinna av stora mått alltifrån läkare, målare och poet till att inse sambandet mellan kropp och själ. Dessutom finns "Stilla rummet" med porlande vatten som inbjuder till "mindfulness", ett begrepp som blivit mycket populärt i USA och betyder "att vara i nuet". I "Hemliga rum" finns ställen där man kan söka frid och kontemplation. Och det finns en fiskdamm, hönshus and kaninburar!

Vårsta Diakonigård samarbetar med bland andra Arbetsförmedlingen och Härnösands Kommun i projektet "Grön helhet" där trädgården spelar en viktig roll i rehabiliteringen av långtidssjukskrivna och

långtidsarbetslösa. Livet återvänder i trädgården varje vår, allting kan börja om, också vi kan förnya oss. Terapiträdgårdar blommar nu i USA liksom utbildningen av terapister

med gräva i jorden, följa från frö till planta, dofter och skönhet som medel till helande.

Listan över växter i Vårsta trädgård 2010 är respektingivande och den ger en inblick in vad man kan och skulle kunna odla här i trakten. Med ett någorlunda uppvärmt växthus kan man till och med få en vinterträdgård.

Alla växter är gammeldags, många dokumenterat medeltida, men det vore intressant att klarlägga vilka växter som skulle kunna vara inhemska och vilka som har införts under

olika tider. Antalet rosor i trädgården är imponerande, men så var ju rosen en omhuldad symbol för Jungfru Maria. Om man tittar på bilderna ser man att alla bäddarna

är upphöjda. Bekvämt och praktiskt. Intressant är att upphöjda bäddar nu ser ut att vara på modet igen, trädgårdskatalogerna är fulla av byggsatser och hela odlingsbord. Något annat som gjordes i klostren var att ympa flera olika fruktträd på en gemensam stam, bortglömt för många hundra år är denna konst nu en "nyhet".

Under Medeltiden kom exotiska kryddor från fjärran land till de rika. Folk i allmänhet odlade kryddgrönt. Läkemedelsväxterna odlades i klostren och

(Forts. på sidan 13)

Fortsä Vårsta trädgård...

munkar och nunnor var de läkekunniga. Botanik och medicin har varit sammanlänkade i långliga tider.

Vår berömde Linnaeus var till exempel professor i både botanik och medicin på 1700-talet. Så kom en period då vi nog rynkade på näsan åt örtmedicinen, såg den som skrock. Jag minns ett besök på "gräsvinden" i gamla apotekshuset i Sollefteå där farfar Chronwall hängde örter till tork för att blanda droger enligt Farmakopen—kanske var jag litet generad då. Men nu får många läkemedelsväxter upprättelse, ivrig forskning pågår att finna aktiva ämnen i allehanda växter. Tänk Taxol, bröstcancer terapi, från idegran bland många andra. Och spindelväv på blödande sår är inte trolldom; väven innehåller faktiskt blodstillande ämnen. Jag förundras ständigt över hur man kom på vad som botade vad, antagligen var det försök och misstag blandat med placebo effekt. Signaturläran (liknar lever = botar lever) däremot verkar fortfarande helt ohållbar.

Det är oklart om hur och när olika kulturväxter kom till Sverige, men det syns klart att många kom med

grundandet av klostren. Antagligen fick vi då också de första trädgårds-mästarna, dit räknas Johan Päterson, som anlade Vadstena klosterträdgård. Han hade med sig ett antal fina växter som valnöt, mullbär och äkta kastanj när han återvände från ett besök i Rom. Rika svenska klosterträdgårdar var ståtliga, tyvärr förföll de flesta, liksom kyrkor och kloster, med reformationen. Glädjande nog har många trädgårdar återuppstått: Vadstena, Nydala, Gudhem och säkert flera. Vårsta har tagit upp trädgårds-traditionen och vidare-utvecklat verksamheten.

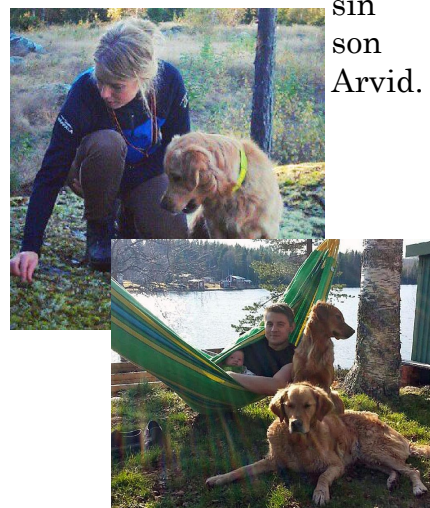
Gör ett besök, vandra runt och njut av allt det vackra, av dofterna, av friden. Det finns till och med ett café.

Bibie Chronwall

Fortsä Vi blir fler och fler...

fasaden om, och Kim och Kenneth har många planer för hur de vill fixa med sin boendemiljö. Jag vill också rekommendera en utflykt till Kim och Kenneths hus vid juletid. Då lyser det överallt; på huset, på bryggstugan, på staket o buskar.....

Till ett hus vid Öjesjön med ett härligt läge flyttade Ulrika Carlsson och Jim Bruylandt med sina jaktgolden för ett par år sedan. I våras fick de sin son Arvid.

(Forts. på sidan 15)

Föreningen ett partytält som du som medlem kan låna

Det består av ett tältpaket med 5x8 m PVC partytält, bottenram, stomlinor och jordspjut.

Tältet förvaras nu i tre större lådor

Lådorna finns hos Barbro och Kurt, 77124, 0707 666607 eller kurt.eriksson@qrt.se.

Om du vill låna tältet kostar det inget, däremot får du lägga 500 kr som deposition vilket återfås vid återlämnandet.

På <http://haggsjo.qrt.se> finns en länk till fullständig manual över hur man sätter upp tältet

Namn o Nytt - Familjesidan

Kalendariet – Vad händer och när?

- 1/7 18.00, 2/7 14.00, 3/7 14.00 Teater
”Evighetsmaskin” Janne Vängmantorpet
- 2/7 från 11.00 Lögdödagen Marknad visning, Lögdö bruk
- 10/7 14.00 Årsmöte Häggsjö Intresse-och fiskevårds-förening hos Barbro o Kurt
- 14/7 18.00 Vis- och allsångskväll i Fattigstugan
Ta med något att sitta på Servering (vid regn inställt)
- 30/7 Barsvikendagen med knallemarknad och servering i Salteriet
- 13/8 14.00 Kakfrossa på Bygdegården. Bidra med ditt godaste recept och tävla, samt smaka på allt gott
- 27/8 Lysafton (Stugsista) Barsviken. Medtag marschaller
- 27/8 Lysafton (Stugsista) Häggsjön från 18.00. Sätt upp marschaller vid din brygga/strand, åk runt och känn stämningen och gör strandhugg hos dina grannar
- 27/8 Lysafton (Stugsista) Öjesjön. Eldar tänds vid badplatsen 18.00. Ta med något att grilla samt **marschaller att tända**. Tänd gärna marschaller vid din egen stuga också

Häggsjö-loppan

Önskas:

Sekelskiftesmöbler, spännande byggnadstillbehör, smiden m.m. Leksaker före 70-tal

Rökbord i koppar eller mässing, 70—80 cm i diameter

Ring 0705-93 83 73

Önskas:

Gammalt hängskåp max 30 djupt till fattigstugan

Ring 0736607266

Efterlysning

Jag fortsätter att samla bilder i en bildbank för Häggsjö, och vill därför gärna låna gamla fotografier för inscanning.

Särskilt bilder på fattigstugan!

Hör av dig till

Barbro Westerholm,
0611-77124 eller 073- 6607266

Söta sega supergoda strösselkakor

30 kakor med knaprig yta och ett segt inre

100 smör
2 dl socker
2 1/2 dl vetemjöl
1/2 tsk bakpulver
1/2 tsk salt
2 tsk vaniljsocker

- Arbeta ihop smör och socker i en matberedare, rör i äggulan
- Blanda ihop de torra ingredienserna och vänd ner i smeten
- Rulla smeten till två rullar, ca 3 cm i diameter, tack dem med plast och låt stå svalt i en time.
- Sätt ugnen på 175 grader
- Skär rullarna i 1 cm tjocka skivor och lägg dem på en platt med bakpapper. Platta ut dem något och garnera med strössel
- Grädda i ugnen i 10—12 minuter. Passa så att kakorna inte får för mycket färg!

Margareta Wicander

Pasta med krämig laxsås

3—4 port.

- 150 g rökt lax
- 3 stora tomater
- 3 hackade charlottenlökar
- 1-2 pressade vitlöksklyftor
- ev lite salt
- olja till bryning
- 1 burk creme fraiche
- Dill

Tärna laxen och tomaterna. Hetta upp oljan i en kastrull. Bryn först löken och vitlöken och sedan laxen och tomatärningarna, röri creme fraiche och sjud till krämig konsistens. Ta kastrullen av värmen. Koka pastan och låt den rinna av och blanda

Inga-Lisa Skoglund

Surströmmingsfest den 1 augusti hos May-Gun och Kjell-Erik

Vi upprepade förra årets succé med surströmmingsfest i vårt partytält, vilket fylldes till sista plats.

Alla åt med god aptit, och även reservburkar fick plockas fram. Och den sista potatisen delades ut till "högstbjudande".

May-Gun och Kjell-Erik hade gjort ett musik quiz och underhöll även med sång och musik, innan vi drack kaffe med god kaka.

Fortsä Vi blir fler och fler...

Patrik Potter med sin familj med två barn och ett på väg flyttat in i Ricky Potters hus. Patrik är alltså en hemvändare, då han är uppvuxen i Häggsjö. Vi

hoppas verkligen att de ska trivas och låta sina barn växa upp i Häggsjö. Nyss fyllda tre år får Colin representera familjen.

André Potter är också hemvändare och bor nu med sin flickvän i sin farmors hus, och säger att han stortrivs i Häggsjö.

Fortsätter den här positiva utvecklingen i Häggsjö, bräcker vi snart många av Stockholms kranskommuner vad gäller procentuell befolkningsökning.

Än en gång välkommen till Häggsjö!

Häggsjöborna

För några år sedan träffades några Häggsjöbor för att lära sig spela ukulele. Det har nu utvecklats till gruppen Häggsjöborna som är en samling spel- och sjungglada personer med omfattande repertoar och många olika instrument. I gruppen ingår:

Kjell-Erik Näslund, sång, fiol, tolvsträngad gitarr och mandolin

May-Gun Näslund, sång, rytminstrument

Barbro Nilsson, sång, cittra, nyckelharpa, fiol
Gunnar Forsén, sång, gitarr, ukulele

Kurt Eriksson, ukulele
Anders Westerholm, bas
Berit Westerholm

Wassberg, sång
Britt Hedenberg, dragspel
Solbritt och Kjell Lindberg, sång
Lasse Florin, banjoukele, ukelele, munspel

Vill du engagera dem eller är nyfiken på att var med, kontakta Maygun Näslund, 070 554 5647

Ordförande: Barbro Westerholm
Adress: Häggsjö 261
871 91 Härnösand
Tfn: 0611-771 24, 073-660 7266

Sekr: Mia Karlström
Tfn: 076-901 96 22
Kassör: Kurt Eriksson
Tfn: 0708-666607

Häggsjöns Varjehanda
Redaktionen c/o Barbro Westerholm
Häggsjö 261
871 91 HÄRNÖSAND
Tfn: 073-6607266
E-post: Barbro.westerholm@qrt.se

Häggsjöns varjehanda på webben finns på
<http://www.haggsjo.qrt.se>

Där kan du även läsa protokoll och annan
information som rör föreningen

17 årgångar av Häggsjöns Varjehanda
(1998-2015), finns inbundna på Ånger-
manlandsrummet på biblioteket, samt är
sökbar i den nationella bibliotekskatalo-
gen

Häggsjöns Intresse- och Fiskevårdsförening

Föreningen grundades 1948 för att tillvarata fiskerättsinnehavarnas
intressen och för att på bästa sätt främja och utveckla fisket och
fiskevården för dåtida och framtida generationer vid Häggsjön.

Föreningen har efter ombildningen 1990 utvidgats till att bli en in-
tresseförening för samtliga medlemmar som bor och verkar kring
Häggsjön samt har intresse i sjöns välmåga.

Om du inte redan är medlem

Betala in 50 kr på bankgiro 444-0608

Fyll i ditt namn och adress

Från vår slogantävling:

"Sommar som vinter, i Häggsjö det fint är!"

"För Häggsjön genom tiderna!"

*"Njut av sommar vinter o tö, i vårt vackra
Häggsjö"*

"Liten som stor, alla vill vara Häggsjöbor"

"Gör som lommen, häcka i Häggsjö!"

Glöm ej inför nästa nummer:

- Ditt förslag / bidrag till innehåll
- Dina frågor, undringar om bygden m.m.
- Köp o Sälj på Häggsjö-loppan
- Ditt företags sponsor-annonser

Vi vill gärna ha Dina synpunkter på Häggsjöns Varjehanda

Detta är vårt andra nummer av Häggsjöns Varjehanda och inför ev. fortsatta
nummer skulle vi gärna vilja ha Din åsikt om denna form för information om
gamla och nya tider samt händelser runt Häggsjön.

Vad tycker Du om detta nummer av
Häggsjöns Varjehanda ?

- ☐ Mycket bra, önskar läsa fler
utgåvor
☐ Det är OK, varken bra eller dåligt
☐ Tycker inte att denna form av
information behövs

Hur ofta skulle Du vilja läsa Häggsjöns
Varjehanda ?

- ☐ En gång per år
☐ När ny information av intresse för
Häggsjön och mig uppstår
☐ Aldrig mer, det räcker med detta
nummer

Vad vill Du att Häggsjöns Varjehanda
skall innehålla ?

- ☐ Mer om gamla tider och de som
bodde där på den tiden
☐ Gammalt och nytt, Gärna
frågespalt, samt öKöpes och
☐ Aktuella frågor som: Vad händer
med Rödberget, Bottniabanan

Är Du själv beredd att bidra med
material och inlägg till Häggsjöns
Varjehanda ?

- ☐ Gärna, har material för nästa
utgåva
☐ Inte för närvarande, kanske senare
☐ Nej, läser helst vad andra skriver
om

Kommentarer (skriv gärna mer på ett extra papper):

Namn

Adress

E-post:

Telefon

Skicka Din åsikt till:

Redaktionen c/o Barbro Westerholm
Häggsjö 261
871 91 HÄRNÖSAND

PS Även om Du inte besvarar frågorna, så önskar vi att Du hjälper oss att
uppdatera medlemsregistret genom att skicka in namn, adress, tel.nr (hem o
till stugan) samt e-post-adress för er som har sådan.